

Brüssel, 13. detsember 2018
(OR. en)

15561/18

AELE 67
EEE 52
N 69
ISL 49
FL 48
AND 5
MC 5
SM 6
MI 997
FISC 562

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 14661/18 AELE 57 EEE 47 N 61 ISL 45 FL 44 AND 4 MC 4 SM 5 MI 890
FISC 503 + COR 1

Teema: Nõukogu järeldused, mis käsitlevad homogeenset laiemat siseturgu ja ELi
suhteid ELi mittekuuluvate Lääne-Euroopa riikidega

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu (üldasjad) 11. detsembril 2018 toimunud istungil vastu võetud nõukogu järeldused, mis käsitlevad homogeenset laiemat siseturgu ja ELi suhteid ELi mittekuuluvate Lääne-Euroopa riikidega.

NÕUKOGU JÄRELDUSED,

MIS KÄSITLEVAD HOMOGEEENSET LAIEMAT SISETURGU

JA ELi SUHTEID ELi MITTEKUULUVATE LÄÄNE-EUROOPA RIIKIDEGA

Nõukogu võttis vastu järgmised järeldused.

1. Nõukogu on kooskõlas oma 13. detsembri 2016. aasta järeldustega hinnanud ELi ja järgmiste ELi mittekuuluvate Lääne-Euroopa riikide suhete üldist seisu: Islandi Vabariik, Liechtensteini Vürstiriik, Norra Kuningriik, Andorra Vürstiriik, Monaco Vürstiriik ja San Marino Vabariik. ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni suhete üldist seisu vaatleb nõukogu 2019. aasta alguses. Nõukogu hindab vastavalt vajadusele nimetatud suhete seisu uuesti kahe aasta pärast.

EUROOPA LIIDU LÄÄNE-EUROOPA NAABERRIIGID

2. ELi mittekuuluvad Lääne-Euroopa riigid on ELi lähimad partnerid tugevama, turvalisema, konkurentsivõimelisema ja jõukama Euroopa ülesehitamisel. Nõukogu rõhutab, kuivõrd kaalukaks ja tähtsaks peab EL suhteid kõigi nende eriliste, sarnaselt mõtleivate partneritega. Meie pikaajaline koostöö põhineb ühistel põhiväärtustel ja huvidel ning selle aluseks on meie ühine pärand ja ajalugu, samuti tugevad kultuuri- ja geograafilised sidemed. ELi laiema siseturu raamistikus toimuv majanduslik integratsioon lähendab meid veelgi enam ning kujundab meie tulevase jõukuse ja konkurentsivõime vastastikust sõltuvust. Kahe viimase aasta jooksul on meie lähedased suhted veelgi tugevnenud mitmete algatuste kaudu paljudes strateegilistes valdkondades.
3. Nõukogu kordab, et meie majandusliku integratsiooni tugevus sõltub siseturu nelja vabaduse täielikust austamisest. Seetõttu on kõigi nende riikide, kes juba osalevad laiemal siseturul või kes soovivad oma osalemist suurendada, ülesanne tagada selle terviklikkus ja homogeensus, samuti täielikult võrdsed õigused ja kohustused kodanikele ja ettevõtetele.

4. Nõukogu märgib ära suurepärase koostöö sellistes ELi välistegevuse valdkondades nagu arenguabi, inimõigused ja õigusriigi põhimõtted ning ühine välis- ja julgeolekupoliitika. Nõukogu väljendab suurt tunnustust sellele, et tema lähimad Lääne-Euroopa partnerid on ühinenud ELi välispoliitika vahendite ja seisukohtadega. Nõukogu jääb ootama selle ühinemise konsolideerimist ja tugevdamist. Rahvusvahelistel foorumitel tehtav koostöö on aluseks ELi ja ELi mittekuuluvate Lääne-Euroopa partnerriikide otsusekindlusele mitmepoolsust veelgi tugevdada.
5. Geograafilise läheduse tõttu on ELil ja ELi mittekuuluvatel Lääne-Euroopa naaberriikidel ühised julgeolekualased väljakutsed ning riikliku ja piirkondliku stabiilsuse tagamisel on nad omavahel sõltuvad. Nõukogu peab väga tervitatavaks ELi koostööd Islandi, Liechtensteini, ja Norraga justiits- ja siseküsimuste valdkonnas.
6. Nõukogu võtab teadmiseks kalavarude ühise majandamisega seotud väljakutsed Atlandi ookeani kirdeosas. Selleks et säilitada nendest kalavarudest tulenev oluline majanduslik kasu ning vältida üleekspluateerimist ja järgnevat varude vähenemist, on vaja kiiresti kokku leppida ulatuslik ja õiglane majandamise kord, mis hõlmab kõiki pooli, kes kõnealuste varude majandamise eest vastutavad, sealhulgas Norrat ja Islandit.

ISLANDI VABARIIK

7. Nõukogu hindab Islandiga tihedat koostööd sellistes valdkondades nagu teadusuuringud, innovatsioon, keskkonna ja kliimamuutuste poliitika ning justiits- ja siseküsimused. Nõukogu on valmis seda koostööd suurendama kõikides vastastikust huvi pakkuvates valdkondades. Island on ELi oluline ja usaldusväärne partner.
8. Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) leping on jätkuvalt meie suhete nurgakivi. Sellega seoses soovib nõukogu tunnustada Islandit EMP lepingule pühendatud suurema tähelepanu ja eraldatud rohkemate vahendite eest, muu hulgas EMP lepingu jaoks asjakohaste ELi õigusaktide õigeaegse inkorporeerimise ja rakendamise eest.

9. Märkimisväärne on Islandi majanduse jõuline elavdamine pärast 2008. aasta finants- ja majanduskriisi. Nõukogu tervitab edusamme seoses Islandi valitsuse laiaulatusliku kavaga kapitalikontrolli kaotamiseks, ilma et see ohustaks riigi majandus- ja finantsstabiilsust. Nõukogu tuletab meelde, et piiranguid saab rakendada ainult ajutiselt EMP lepingu artikli 43 sätete alusel.
10. Nõukogu peab tervitatavaks, et 1. mail 2018 jõustusid ELi ja Islandi vahelised lepingud, mis käsitlevad lisasoodustusi põllumajanduse põhitoodete ja töödeldud põllumajandustoodetega kauplemisel ning põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähistete kaitset. Need lepingud väljendavad poolte valmisolekut edendada ja arendada kvaliteetkaupadega kauplemist, millest saavad kasu tarbijad, põllumajandustootjad ja tööstus nii Islandil kui ka ELis.
11. EL on tõsiselt huvitatud sellest, et tugevdada ja täiendavalt arendada oma olemasolevaid sektoritevahelisi tegevusi Arktika piirkonnas. Island on lähedane ja usaldusväärne partner Arktika küsimustes. Seetõttu jääb nõukogu ootama selle erilise partnerluse edasiarendamist, et täielikult ära kasutada Arktika pakutavaid võimalusi, eeskätt sellistes valdkondades nagu teadusuuringud, meetmed kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamiseks ja saastuse vältimine. Samuti jääb nõukogu ootama Islandi peatset eesistumisperioodi Arktika Nõukogus aastatel 2019–2021. Nõukogu tunneb heameelt Islandi jätkuvalt tugeva toetuse üle ELile Arktika Nõukogus vaatleja staatuse andmisele.
12. Tuletades meelde oma 2016. aasta detsembri järeldusi, kordab nõukogu, et ta toetab kindlalt rahvusvahelises vaalanduskomisjonis rahvusvaheliselt kokkulepitud moratooriumi säilitamist kaubandusliku vaalapüügi suhtes ning vaalaliste ja muude mereliikide kandmist ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) loetellu. Seetõttu kutsub nõukogu Islandit tungivalt üles lõpetama kaubandusliku vaalapüügi pärast praeguste viieaastaste kvootide kehtivuse lõppemist 2018. aasta lõpus, pidama kinni rahvusvahelises vaalanduskomisjonis rahvusvaheliselt kokkulepitud moratooriumist kaubandusliku vaalapüügi suhtes ning võtma tagasi oma reservatsioonid nende ja muude mereliikide konventsiooni loetellu lisamise suhtes.

LIECHTENSTEINI VÜRSTIRIIK

13. ELi ja Liechtensteini suhted on väga head ja dünaamilised ning muutunud alates 2016. aastast veelgi intensiivsemaks. Nõukogu hindab jätkuvalt suurepärase koostööd Liechtensteiniga EMP ja Schengeni lepingutega hõlmatud valdkondades ning muudes valdkondades. Välispoliitika alal on koostöö suurenenud.
14. Nõukogu jääb ootama ELi ja Liechtensteini konstruktiivse koostöö edasist süvenemist eeskätt ÜRO, Euroopa Nõukogu ja OSCE raames ning eelkõige sellistes küsimustes nagu õigusriigi tugevdamine, inimõiguste austamine, rahvusvaheline kriminaalõigus ning võitlus finantskuritegude ja rahapesu vastu.
15. Nõukogu märgib rahuloluga, et Liechtenstein jagab oma ulatuslikke kogemusi EMP ja muude ELiga sõlmitud lepingute alal ka teiste väikeste Lääne-Euroopa riikidega.
16. Liechtensteini osalemine automaatses maksualases teabevahetuses, olles varakult vastu võtnud ühise aruandlusstandardi ja vahetades teavet alates 2017. aasta septembrist, on väga tervitatav panus viimastel aastatel kogu maailmas toimunud tohutusse muutusse maksustamise läbipaistvuse osas.
17. Nõukogu peab tervitatavaks konstruktiivset, läbipaistvat ja avatud koostööd Liechtensteiniga, mille eesmärk on tagada ELi äriühingute maksustamise käitumisjuhendi põhimõtete ja kõikide kriteeriumite kohaldamine. Sellega seoses tunneb nõukogu erilist heameelt selle üle, et 2018. aastal viidi kiiresti lõpule õigusloomeprotsess, et käsitleda ELi käitumisjuhendi töörühma poolt kindlaks tehtud küsimusi. ECOFINi nõukogu tunnistas tehtud edusamme 2. oktoobril 2018.

NORRA KUNINGRIIK

18. Norra on ELi lähedane ja pikaajaline partner. EL ja Norra teevad koostööd paljude ühiste väljakutsete – nagu kliimamuutused, ränne ja meie kodanike kaitse – käsitlemisel. Kahel viimasel aastal on suhted üldiselt jäänud suurepäraseks. Nõukogu peab tervitatavaks, et käesoleva aasta 9. mail võttis Norra valitsus vastu ELiga koostöö tegemise strateegia (2018–2021).
19. Nõukogu tunneb heameelt jätkuvalt tiheda koostöö üle Norraga ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) valdkonnas ning kinnitab ELi võetud kohustust seda koostööd veelgi tugevdada. Norra on ÜJKPsse aastate jooksul nähtavalt panustanud, muu hulgas osalenud mitmel ELi juhitud missioonil. ELi ja Norra vaheline koostöö põhineb ühistel väärtustel, eeskätt inimõiguste austamisel ja demokraatlikel põhimõtetel, ning see ulatub vahendamise, rahu kindlustamise ja arengu rahvusvahelise tegevuskavani.
20. ELil ja Norral on tugev vastutustunne meie kodanike, looduskeskkonna ja tulevaste põlvkondade ees. Nõukogu peab tervitatavaks Norra selget valmisolekut jätkata juhtiva jõuna rahvusvahelises kliimakoostöös ning teha koos ELiga tööd Pariisis võetud kohustuste täitmiseks.
21. Nõukogu tunneb heameelt Norra 2017. aasta märtsi Arktika strateegia üle, milles esitatakse Norra visioon rahumeelsest, innovaatsilisest ja jätkusuutlikust Kaug-Põhjast ning poliitikameetmed selle saavutamiseks. Eeskätt tunnustab nõukogu Norra jätkuvat toetust ELi tegevusele Arktikas, sealhulgas Arktika sidusrühmade foorumi raames, ning sellele, et EL saaks Arktika Nõukogus vaateleja staatuse. EL ja Norra on olulised partnerid ka ookeaniga seotud küsimuste käsitlemisel, seda nii ülemaailmsel kui ka piirkondlikul tasandil. Samuti tehakse tihedat koostööd kalanduse ja merenduse, teadusuuringute ja innovatsiooni, hariduse ja kultuuri valdkonnas ning paljudes muudes küsimustes.

22. Norra on ELi jaoks endiselt võtmetähtsusega nafta- ja gaasitarnija, kuid samuti lähedane partner muude energiaallikate väljatöötamisel. Meie koostöö on ELi energiajulgeoleku ja energialiidu eesmärkide seisukohast endiselt ülimalt oluline.
23. Nõukogu tunneb heameelt, et 6. veebruaril 2018 allkirjastati ELi ja Norra Kuningriigi vaheline käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitlev leping.
24. Nõukogu tunnistab Norra tähtsust ühe peamise ELi kaubanduspartnerina ning tervitab põllumajanduse põhitoodetega kauplemisel lisasoodustusi käsitleva Norra ja ELi vahelise lepingu jõustumist 1. oktoobril 2018. Nõukogu kordab tungivalt oma üleskutset Norrale alustada esmatähtsana ja viivitamatult aktiivset osalemist konstruktiivses läbirääkimisprotsessis töödeldud põllumajandustoodetega kauplemise liberaliseerimise üle EMP lepingu protokolli nr 3 artikli 2 lõike 2 ja artikli 6 raames. Samuti kutsub nõukogu Norrat üles taasalustama läbirääkimisi geograafiliste tähiste kaitse üle, mis on oluline element rahvusvahelises põllumajandustoodete ja toiduga kauplemises.
25. Nõukogu kordab, et ta toetab kindlalt rahvusvahelises vaalanduskomisjonis rahvusvaheliselt kokkulepitud moratooriumi säilitamist kaubandusliku vaalapüügi suhtes ning vaalaliste ja muude mereliikide kandmist ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) loetellu. Seetõttu kutsub nõukogu Norrat tungivalt üles lõpetama vaalapüügi kvootide väljaandmine, pidama kinni rahvusvahelises vaalanduskomisjonis rahvusvaheliselt kokkulepitud moratooriumist kaubandusliku vaalapüügi suhtes ning võtma tagasi oma reservatsioonid nende ja muude mereliikide konventsiooni loetellu lisamise suhtes.

EUROOPA MAJANDUSPIIRKOND

26. Nõukogu märgib, et EMP leping on toiminud jätkuvalt rahuldavalt. Nõukogu tunneb heameelt, et viimase kahe aasta jooksul on EMP lepingusse inkorporeeritud mõned väga olulised õigusaktid, näiteks pediaatriamäärus, mahepõllumajandusliku tootmise pakett ja isikuandmete kaitse üldmäärus. Viimatinimetatu kujutab endast kõige tähtsamat reformi andmekaitse vallas viimase 20 aasta jooksul. Nõukogu kutsub üles tegema rohkem jõupingutusi, et kiiresti rakendada menetluses olevad õigusaktid, näiteks kolmanda energiapaketi, avamereohutuse direktiivi, kolmanda postidirektiivi ning geneetiliselt muundatud organisme ja rahapesuvastast võitlust käsitlevad õigusaktid.
27. Ehkki rohkem kui pooled inkorporeerimist ootavatest ELi õigusaktidest on endiselt finantsteenuste valdkonnas, märgib nõukogu, et selles valdkonnas on jõupingutusi suurendatud ning viimaste kuude jooksul on mitu olulist õigusakti inkorporeeritud. Sellega seoses kordab nõukogu, et homogeensuse ja õiguskindluse põhimõtted tagavad siseturu tõhususe, jätkusuutlikkuse ja lõppkokkuvõttes usaldusväarsuse ning seega peavad kõik pooled EMP lepingu toimimisega seoses neist jätkuvalt juhinduma.
28. Nõukogu tervitab Islandi, Liechtensteini ja Norra panust sotsiaalse ja majandusliku ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Majanduspiirkonnas ajavahemikul 2014–2021 EMP ja Norra finantsmehhanismide kaudu. Sellest panusest saab kasu kogu EMP.
29. Nõukogu peab tervitatavaks vastastikuse mõistmise memorandumi üle rahastamisperioodiks 2014–2021 enamiku toetatavate riikidega peetud läbirääkimistel saavutatud edu ja selle memorandumi allkirjastamist. Nõukogu jääb ootama kõikide programmide kiiret väljatöötamist, heakskiitmist ja rakendamist, millel on kohapeal positiivne mõju kõikides kavandatud prioriteetsetes sektorites. Eelkõige tuleks toonitada toetust vabale ja elujõulisele kodanikuühiskonnale EMPs.

30. Nõukogu rõhutab, et EMP lepingu artiklis 19 nähakse ette, et lepinguosalisel peaksid jätkama oma jõupingutusi põllumajandustoodetega kauplemise järkjärguliseks liberaliseerimiseks ning et selleks tuleks põllumajandustoodetega kauplemise tingimused iga kahe aasta tagant läbi vaadata, et uurida võimalike kontsessioonide kohaldamist.
31. Ühendkuningriigi EList lahkumine tõstatab EMP EFTA riikide jaoks samuti olulisi küsimusi. Nõukogu rõhutab, et on oluline kaitsta EMP lepingut, tagada hästitoimiva ja homogeense EMP kestmine ning säilitada siseturu terviklikkus. Säilitada tuleks ELi ja EMP EFTA riikide vahel sisse seatud tihe dialoog ja pidev teabevahetus seoses ELi ja Ühendkuningriigi vahel Euroopa Liidu lepingu artikli 50 alusel peetavate läbirääkimistega Ühendkuningriigi EList lahkumise üle ning seda dialoogi vajaduse korral selle protsessi viimastes etappides intensiivistada.
32. EL ja EMP riigid on mitmel korral kinnitanud oma toetust EMP lepingule. Nõukogu märgib rahuloluga suuremat keskendumist üldsuse teadlikkuse suurendamise ja teavitamise alastele jõupingustele, et suurendada teadlikkust EMP lepingu tähtsusest ELi ja EMP EFTA riikide vahelise majandusliku lõimumise edendamisel ja meie ühiste huvide kaitsmisel.

ANDORRA VÜRSTIRIIK, MONACO VÜRSTIRIIK JA SAN MARINO VABARIIK

33. Nõukogu märgib rahuloluga, et viimase kahe aasta jooksul on ELi väga head suhted Andorra, Monaco ja San Marinoga veelgi intensiivistunud. Seda iseloomustab eeskätt suurem suhtlus ELi ja kolme partnerriigi vahel ning edusammud läbirääkimistel, mille eesmärk on sõlmida üks või mitu assotsieerimislepingut (edaspidi „leping“).

34. Nõukogu märgib, et lepingus nähakse ette Andorra, Monaco ja San Marino osalemine ELi siseturul ning koostöö ELiga teistes poliitikavaldkondades. Nõukogu märgib rahuloluga, et 18. märtsil 2015 alanud läbirääkimised lepingu üle on nüüd jõudnud otsustavasse etappi. Muu hulgas peab nõukogu tervitatavaks positiivset arengut Andorra tubakasektoris ja ergutab kõiki pooli jätkama aktiivselt jõupingutusi, et viia need läbirääkimised kiiresti lõpule, mille tulemusel sõlmitaks eelistatavalt üks leping koos kolme riigipõhise protokolliga ja *acquis*'d käsitlevate lisadega.
35. EL on täielikult pühendunud ja valmis tegema tööd, et viia lepingu raamistikku käsitlevad arutelud lõpule 2019. aasta kevadel. Nõukogu on teadlik, et jätkuma peavad läbirääkimised asjaomase *acquis*' ülevõtmise üle kolme partneri poolt. Sellega seoses innustab nõukogu Andorrat, Monacot ja San Marinot jätkuvalt tugevdama oma haldussuutlikkust ja tegema koostööd partnerite, sealhulgas liikmesriikidega. See aitab tagada *acquis*' kiire ülevõtmise läbirääkimiste ajal ja pärast neid, samuti lepingu tõhusa haldamise, järelvalve, rakendamise ja jõustamise kõikide poolte poolt.
36. Nõukogu märgib, et tulevases lepingus ette nähtud suur lõimumine Andorra, Monaco ja San Marinoga peaks muu hulgas põhinema Andorra, Monaco ja San Marinoga jagatud väärtustel ning ELi aluslepingutel, siseturu neljal vabadusel ning seonduvatel horisontaalsetel ja kõrvalistel poliitikameetmetel, võrdsete tingimuste kehtestamisel, heal maksuhaldustaval ning tugeval ja vastupidaval institutsioonilisel alusel. Nõukogu kordab, et lisaks peaks tulevane leping põhinema siseturu hea toimimise ja homogeensuse säilitamisel ning õiguskindlusel, võttes samal ajal arvesse iga riigi iseärasusi ja nende konkreetset olukorda Euroopa Liidu lepingu artiklit 8 käsitlevast deklaratsioonist lähtudes.

37. Nõukogu kordab, et lepingu alusena on oluline luua ühtne, tõhus ja tulemuslik institutsiooniline raamistik; eeskätt peaks see:
- a) hõlmama foorumit osalistevahelisteks konsultatsioonideks, et tagada lepingu hea toimimine ja nõuetekohane rakendamine;
 - b) tagama ELi *acquis*' dünaamilise ülevõtmise kõnealuse kolme riigi poolt;
 - c) nägema ette lepingu sätete ühetaolise kohaldamise ja järjepideva tõlgendamise; ning
 - d) sisaldama õiglast, tõhusat ja tulemuslikku vaidluste lahendamise mehhanismi.
38. Nõukogu rõhutab, kui oluline on viia Andorra, Monaco ja San Marino töö- ja sotsiaalkindlustusalased õigusaktid ja tavad vastavusse ELi ja rahvusvaheliste standarditega.
39. Nõukogu tunneb heameelt jõupingutuste üle, mida Andorra, Monaco ja San Marino teevad oma maksuseaduste ja -tavade vastavusse viimiseks ELi ja rahvusvaheliste standarditega. Nõukogu märgib, et 2018. aasta aprillis ja juulis tunnistati OECD maksualase läbipaistvuse ja teabevahetuse ülemaailmsel foorumil Monaco ja San Marino vastavaks teabevahetust taotluse alusel käsitlevale rahvusvahelisele standardile.
40. Nõukogu peab tervitatavaks konstruktiivset, läbipaistvat ja avatud koostööd Andorra, Monaco ja San Marinoga, mille eesmärk on tagada ELi äriühingute maksustamise käitumisjuhendi põhimõtete ja kõikide kriteeriumite kohaldamine. Sellega seoses tuletab nõukogu meelde, et Monaco tunnistati ECOFINi nõukogu poolt 5. detsembril 2017 neile põhimõtetele ja kriteeriumitele vastavaks. Samuti peab nõukogu tervitatavaks, et Andorra ja San Marino viisid 2018. aasta lõpuks kiiresti lõpule oma vastavad õigusloomeprotsessid, et käsitleda ELi käitumisjuhendi tööühma poolt kindlaks tehtud küsimusi. Andorra ja San Marino edusamme tunnistas ECOFINi nõukogu 4. detsembril 2018.
-